

וקראת לשבת עיונג

אלון מרני בפאכע באגדע וואסאל פלאנץ

גליון מס' 611

נצבים וראש השנה

התשפ"ב

טל': 054-8457834 | לקבלת העלון בדוא"ל: alon102010@gmail.com

לע"נ שאול בן סלביה ע"ה | לע"נ ציון בן רחל ע"ה | לע"נ ר' שלום בן תמו תמר ז"ל | לע"נ שמעון בן חביבה ע"ה

מערכת העלון מאחלת לכל קוראיה כתיבה וחתימה טובה

לאורו נלך

קווים מדמותו המופלאה של מרן מלכא, רבנו עובדיה יוסף זצוק"ל

ספריו מקובלים בשמים

שיעורה המאלף של הרבנית הצדקת לאה שרעבי ע"ה - אשת חבר להמקובל האלקי רבי מרדכי שרעבי זיע"א, ראש ישיבת נהר שלום, החל ונוסד בשב"ק פרשת "משפטים" שנת תשכ"ד.

לשיעור זה הגיעו עשרות רבות של נשים צעירות ומבוגרות ואף נערות משכונותיה השונות של ירושלים. הרבנית היתה משלבת דברי מוסר מפרשת השבוע ושזרת מעשיות נפלאות מחכמי הדורות, דברים שהיו נותנים לקח דברי חכמה ומוסר ואורחות חיים.

במלאת שנה לפתיחת השיעור בהתייעצות עם בעלה הרב שרעבי זצ"ל, התקיים כינוס ומסיבה לעידוד וביסוס השיעורים יחד עם שירת הבקשות עם טובי החזנים והנגנים, וכידוע שהרב שרעבי היה מעודד ומחבב מאד את שירת הבקשות והשבחות בעלי המקאמים.

המסיבה נערכה ברוב פאר והדר בבהכנ"ס "אוהבי ציון" והרב הזמין את מרן זצוק"ל למסיבה זו.

משנתפרסם שהרב שרעבי ומרן ישתתפו במסיבה זו, נהרו מאות אנשים נשים וטף לזכות להיות נוכחים במעמד מכובד זה, ובפרט שהיה נדיר שהרב שרעבי היה משתתף באירוע שהוא.

בעת שנשא הרב שרעבי מדברותיו בקודש בשבח שיעורה של הרבנית ובשבח שירת הבקשות, הוא הביע גם את שמחתו והערכתו למרן. בין דבריו אמר כמעט בזה"ל: "הספר "ביע אומר" שחיבר רבנו הוא מקובל בשמים. כתוב בזה"ק על הפסוק 'יום ליום יביע אומר', אומר ר"ת אור מים רקיע".

והמשיך הרב שרעבי בלשונו הטהורה לשבח ולפאר את ספריו של רבנו שהם מאירים ומזהירים כזוהר הרקיע...

לאחר מכן כיבד הרב שרעבי את מרן לישא מדברותיו לכבוד המעמד המרגש.

מאז, מידי שנה בשנה הוקדשה שבת פתיחת שיעוריה של הרבנית שרעבי ע"ה, פרשת "משפטים", לשבת מיוחדת. וכמה פעמים במשך השנים הגיע רבנו בשבת זו ומוסר דברי מוסר וחיוזוק לציבור הנשים.

בפתח הגליון

ברכה"ג שלום מאיר ואלק שלום"א

הכרטיס הזוכה

מייחלים אנו בכל לב, כי בסיומה של שנה לא קלה, שנה שהיו בה כה הרבה אסונות, והרי "לב יודע מרת נפשו", כל אחד יודע את אשר עבר עליו ועל משפחתו, "אשר ידעון איש נגע לבבו".

כל אדם יודע כמה רחוק הוא מאושר ורווחה, כמה נזקק הוא לבריאות ולשמחה - מייחלים אנו איפוא כי יתקיים בנו "תכלה שנה וקיללותיה" - תחל שנה וברכותיה". שהשנה הבאה עלינו לטובה תאיר אלינו פניה. תהיה שנת רווחה וכלכלה, שנת בריאות ורפואה, שנת ברכה וישועה, חיים ושבע ושלוש. שנה שהכל ילך בה כשורה! אמן יהי רצון!

אולם, מדוע להסתפק בתקוה ובייחול, אם המפתח נמצא בידינו.

המפתח לאושר, לטובה ולברכה! מפורש בתורה הקדושה. הבטחה נצחית, מפורשת. וכך נאמר בפרשת השבוע: "ואתה תשוב - ושמעת בקול ה' ועשית את כל מצוותיו אשר אנכי מצוין היום - והותירך ה' אלוקיך בכל מעשה ידך (פירש הספרונו: יתן לך הצלחה יתירה מכל הצלחה קודמת!) בפרי בטןך (נחת מהילדים!) ובפרי בהמתך ובפרי אדמתך לטובה! כי ישוב ה' לשוש עליך לטוב כאשר שש על אבותיך - כי תשמע בקול ה' אלוקיך לשמור מצוותיו וחוקותיו הכתובה בספר התורה הזה, כי תשוב אל ה' אלוקיך בכל לבבך ובכל נפשך!"

המפתח בידינו - "כי תשוב אל ה' אלוקיך!" מי שלא יעזר בו לפתוח לעצמו - ולבני משפחתו עימו - את שערי ההצלחה, שערי האורה והרצון, למה הוא דומה? למשלו של הגאון רבי אברהם ענתבי זצ"ל, ראב"ד ארם צובא.

מעשה באדם שנקלע למצוקה כספית חמורה.

חובותיו הלכו ותפחו, והנושים עמדו לעקל כל אשר לו.

הלך ברחוב ועשתונותיו נבוכים: מהיכן ישיג את ההון העתק הדרוש לו לכיסוי חובותיו. נשא עיניו למרום ושפתיו רחשו תפילה: "ריבונו של עולם, נקלעתי לצרה - אנה ה' הושיעה נא!"

וה' שומע קול שוועה. רוח קלה הביאה לרגליו פיסת נייר. גחן והרימה - והנה כרטיס הגרלה בידו! תוהו ומשמים המשיך בדרכו. עבר ליד דוכן פייס, והסתקן. מבחוץ תלויה היתה כרזה, ועליה מספרי הזכיה.

הביט בכרטיס והשווה, וראה שזכה בזכיה הגדולה!

אך מיד נתכרכמו פניו. חשב: "ומה, האם עלי לנסוע לבית מפעל הפייס, להציג את הכרטיס, ללכת מפקיד לפקיד... לא, חבל על הטירחא!"

הניח לכרטיס לנשור מבין אצבעותיו, והמשיך בדרכו כשהוא תוהו מהיכן יכסה את חובותיו, ושפתיו ממלמלות בכאב לב: "ריבונו של עולם, מתי תשמע לתפילתי ותשלח לי ישועה..."

עד כאן המשל. והוא כה מקומם - גם כאשר אנו יודעים, שאנחנו הננו הנמשל...

שהרי "כרטיס ההגרלה" בידינו, הכרטיס הזוכה, המזכה בכל טוב! "ואתה תשוב ושמעת בקול ה'" - ואז יבואו כל הברכות וישיגונו.

מה נדרש מאיתנו? "לסובב את המפתח!"

להרהר בתשובה, להקפיד יותר בשמירת התורה והמצוות. וזו טירחה קטנה אף יותר מהצגת כרטיס ההגרלה לפדיון!

שהרי התורה הקדושה מעידה: "כי קרוב אליך הדבר מאוד, בפיו ובלבבך לעשותו".

מטמונים מהפרשה הגיגים ומעשיות

"לא בשמים היא" (ל, יב).

פעם, הבחין ה"חפץ חיים" בעשיר אחד ממיודעיו, שלבש בחורף פרווה יפה ויקרה מאד. שאלו ה"חפץ חיים" למחר הפרווה ואם היא מחממת ומחזיקה מעמד יותר מאחרות. הסביר לו העשיר, שהפרווה עלתה לו למעלה מאלף רובל, ואם כי פרות וכבשים הוא זול לאין ערוך, וכמו כן יותר מחמם ומחזיק מעמד, בכל זאת העדיף לשלם מחיר רב שכזה בגלל נדירותו של העור, שהוא של חיה יקרת מציאות, שאינה מצויה אלא במספר מצומצם, ובמקום אחד בעולם כולו, באיזו פינה נדחת באפריקה. התרגש ה"חפץ חיים" למשמע הדברים ואמר: שומעים אתם את מוסר ההשכל שבדבר!?

הרי זה יודע, שישנם עולמות ללא שיעור ומוסר, עד שכדור הארץ מתואר בספרי המחקר כגרגיר חול, בהשוואה לכלל הבריאה.

אולם המקום היחידי שבו אפשר לרכוש ידיעות התורה ומעשים טובים, אינו אלא העולם הזה! טעות מרה היא לחשוב, ששם בעולמות העליונים תתכן אפשרות ללמוד משהו! זאת ודאי שלא! אפשרות כזו אינה קיימת אלא כאן ועכשיו!

זוהי כוונת הכתוב: "לא בשמים היא". כי מרגע שהתורה ניתנה בעולם הזה, בלתי אפשרי להשיגה אלא כאן בעולם הקטן. ומי שהתעצל ללמוד או לא זכה להשיג חלק בתורה, בזמן הקצר של שהותו בעולם הזה, איבד את האפשרות לעולם ועד. אם התורה היא אוצר נדיר שכזה, והזמן לרכישתה הוא כה קצר, איך ירשה אדם לעצמו להזניחה? קונן ה"חפץ חיים" ופרץ בבכיו...

"כי קרוב אליך הדבר מאד בפיו ובלבך לעשותו" (ל, יד).

במדרש תנא דבי אליהו זוטא (פרשה יד) מסופר: פעם אחת היה אליהו הנביא עובר ממקום למקום ומצא אדם אחד שהיה מתלוצץ ומלעיג בדברים.

בני – אמר לו אליהו הנביא – מה אתה משיב לאביך שבשמים ליום המשפט?

רבי – ענה האיש – יש לי דברים שאשיב לאבי שבשמים, אומר לו: בינה ודעה לא ניתנו לי מן השמים!

מה מלאכתך? שאל אותו אליהו הנביא.

צייד אני! השיב האיש.

ומי לימד אותך – שאל אליהו את האיש – שתביא פשתן ותארוג ממנו מצודות ותשליכנו לים ותעלה דגים מן הים?

בינה ודעה ניתנו בי מן השמים לצוד חיות ודגים, השיב האיש.

אם כך – אמר אליהו הנביא – ומה להשליך מצודות ולהעלות דגים מן הים ניתנו בך בינה ודעה, דברי תורה שכתוב בה: "כי קרוב אליך הדבר מאד" לא ניתנו בך להבין?

מיד היה מתאנח אותו צייד והיה מרים את קולו ובוכה!

עולים במעלות הגות, מחשבה ומוסר

מלך רופא נאמן ורחמן אתה

שח הגר"י גלינסקי: שמעתי מה'חזון איש' זצ"ל, שבכל דור ודור מביא הקדוש ברוך הוא מחלה שהרפואה חסרת אוניס לעומתה, כדי להראות שהרופאים – כמו המחלות – אינם אלא שלוחים, ומפתח הרפואות ביד הקדוש ברוך הוא.

ואספר: הייתי מאושפז בבית החולים בלינסון, חיידק התמקם באוזן, ומאן לצאת. טפלו בי במסירות, והרופאים יצרו יחסי ידידות.

יום אחד ניגש למיטתי סגן מנהל המחלקה. "הרב גלינסקי", אמר, "האם נכון הדבר שבתלמוד שלכם כתוב שהטוב שברופאים לגיהנום?"

כתוב, ודאי כתוב (קידושין פב ע"א), אבל ההתנסחות שלו לא מוצאה חן בעיני, "בתלמוד שלכם", לכס ולא לו, הקהה את שיניו. התעלמתי ממנו.

חשב שלא שמעתי, החיידק פגע בשמיעתי, וחזר על השאלה בקול רם. החולים האחרים בחדר הזדקפו. המשכתי להתעלם.

חזר בשלישית, בצעקה. האחיות באו לראות מה קרה. הבנתי שאם אמשך להתעלם יביא ציוד הגברה. לא הייתה ברירה. עניתי: "כן, כתוב".

"ואיך אתה מסביר את זה", תבע לדעת. "זה מעליב, אתה יודע?" אמרתי: "אולי, אבל אתה לא צריך להיעלב!"

"למה?" "כי אתה אינך הטוב שברופאים. תביא את הטוב שברופאים, ואסביר לך". חייך בטוב לב. "טוב, עכשיו ברצינות!". בטוח היה שהתבדחתי.

לא העלה בדעתו שמא אינו הטוב שברופאים...

אמרתי: "הלא תבין, בתפילת העמידה יש שמונה עשרה ברכות. אחת מהן היא בקשה מהבורא, 'רפאינו ה' ונרפא, הושיענו ונוושע, כי רופא נאמן ורחמן אתה'. אבל אם הרופא סבור שהוא המרפא, ואינו זקוק לעזר שמים, ידלג על ברכה זו. ונמצא שאין בידיו אלא שבע עשרה ברכות, כמנין 'טוב'.

וזהו: 'טוב שברופאים, לגיהנום'. לכן אמרתי שאינך הטוב שברופאים, כי יודע אתה שידכסם קצרה. והראיה, שעדיין איני שומע..."

ועוד – כשהייתי מאושפז בבית החולים, נוכחתי באזלת ידם של הרופאים. 'לפי הספר', הייתי אמור להירפא מזמן. החיידק שהתנחל באוזני סרב לצאת. הגמרא גילתה לנו שכאשר המחלה נשלחת, משביעים אותה כמה זמן תקנן, ושלא תצא אלא על ידי רופא פלוני, וסם פלוני (עבודה זרה נה)

ואצלי, אחד מן השלושה: או שלא הגיע הזמן, או שלא היה זה הרופא הנכון, או שלא נמצאה התרופה הנכונה.

בוקר אחד ראיתי תכונה סביב מיטתי. רופאים רבים סבוני כדבורים. "הרב גלינסקי", בישר מנהל המחלקה, "הבאנו את טובי המומחים להתייעצות".

נו, אם הוא משתף אותי, יש גם לי מה לומר: "פרופסור נאמן גם פה?", שאלתי. השתררה שתיקת מבוכה: "מי הוא פרופסור נאמן?" – מה מומחיותו? לאיזה תחום הוא שייך? אולי אינו שייך לכאן.

ואני בשלי: "את פרופסור נאמן, הבאתם איתכם?"

מנהל המחלקה רכן מעלי: "הרב גלינסקי, מי הוא פרופסור נאמן?" נאנחתי: "אילו היית מתפלל, היית יודע. בכל יום פונה אני לקדוש ברוך

הוא: 'כי מלך רופא נאמן ורחמן אתה'. אם הוא כאן, הכל כאן. ואם הוא אינו כאן, מי כאן?"

ביני לבני

הרה"ג פנחס ברייער שליט"א
מח"ס "לגדל" על חינוך ילדים

לימוד זכות

עומדים אנו ימים ספורים לפני יום הדין, ימים בהם כל אחד עסוק בחשבון נפש,

כל אחד מנסה לבדוק את העבר וללמוד לעתיד. יש את החשבון הפרטי של כל אחד עם עצמו, יש החשבון השנתי איך עברה השנה, בכמה טוב הוצפנו, עם מה התמודדנו, מה השגנו ובמה נכשלנו, ויש את חשבון הנפש השנתי בייחסנו עם ילדינו, עם מה הקפדנו ואת מה הזנחנו. חשבון נפש הוא משהו הכרחי. אדם שחי בלי חשבון לא יגיע לשום מקום, הוא לא יתקדם ברוחניות ולא יצליח בגשמיות. אדם שאינו בודק את מעשיו, לאט לאט מתנתק מהמציאות וחי באיזושהי מציאות דמיונית. רק מי שעוצר, חושב ובודק יכול לשנות לשפר ולהתקדם. זוהי המתנה השנתית שאנו זוכים לה מדי שנה בשנה בתקופה זו.

וכשם שאין פרצופיהם שווים, כך אין דעותיהם שוות. יש את אלו שיתמקדו בעיקר בחלקים השליליים, הם יראו בעיקר את החלקים שנכשלו בעבודת ד', הם יזכרו רק את המעידות שהיו להם בחינוך הילדים ויתמקדו רק בקשיים ובהתמודדויות שחוו במהלך השנה שחלפה. לעומת זאת יש את אלו שניחנו בראיה אופטימית, אלו יתמקדו בעיקר על הזיכרונות

המתוקים, על רגעי ההתעלות שחוו, הם ייהנו להיזכר משעות האיכות שהיו בחיק המשפחה ויודו על החסדים שראו בשנה שחלפה.

שני הצדדים יודעים ומודעים לשני ההיבטים, השאלה היא היכן המיקוד, מהו העיקר ומהו הטפל! בשם מרן הגר"ש זאווערבאך זצ"ל, אומרים כי זהו ההבדל בין תפוח רקוב לתפוז רקוב. תפוח רקוב זורקים משום שאין הפרדה פיזית בין החלקים הרקובים לטובים, בעוד שבתפוז הכול מחולק לפלחים ולכן גם אם פלח אחד רקוב זורקים אותו ואולי גם את שני הפלחים השכנים אבל את כל שאר הפרי אוכלים. יש את אלו שאין אצלם הפרדה בין טוב לרע ויש את אלו שהשכיח להפריד בין האור לחושך.

כשאנו יודעים שמטרת חשבון הנפש אינה לייאש, אלא להיפך, לקדם, כדבריו הידועים של הרה"ק מקוברין, 'כתית למאור ולא למנוחות' – הכתיבה טובה רק אם היא מביאה אותנו למאור, לפריחה ואור, ולא למנוחות, אם הכתיבה הורסת ומביאה אותנו למצב של מנוחה שוב אין בה שום תועלת.

בימים בהם אנו מצפים ללימוד זכות, עלינו גם להיות במצב של לימוד זכות. אדם המלמד זכות על סובביו והוא גם מלא בהכרת הטוב וחש שהוא רק זכה בהסתכלותו כלפי שמיא, נמצא בעולם זכות ומושך עליו השגחה של לימוד זכות.

כך שאם זה מטרת ימים אלו, עלינו להתחזק דווקא בענין של לימוד זכות.